

V E N D I M
Nr. 5, date 10.10.2002

“NE EMER TE REPUBLIKES”

Kolegjet e Bashkuara te Gjykates se Larte te perbere nga:

Thimjo KondiKryesues
Perikli ZahariaAnetar
Kristaq Ngjela“
Spiro Spiro“
Bashkim Caka“
Valentina Kondili“
Nikoleta Kita“
Metush Saraci“
Vladimir Metani“

Vladimir Bineri“
Natasha Sheshi“
Zamir Poda“
Ylvi Myrtja“
Agron Lamaj“
Artan Hoxha“
Evgjeni Sinoimeri“
Irma Bala“

ne seancen gjyqesore te dates 10.10.2002, mori ne shqyrtim ceshtjen penale qe i perket :
KERKUES:Prokuroria e Pergjitheshme,
OBJEKTI: Njohja e vendimit penal te Gjykates se Apelit Selanik (Greqi) Nr.651, date
21.9.1999, ne ngarkim te shtetasit shqiptar Lutfi Daci.
Baza Ligjore:Neni 512, paragrafi i trete i K.Pr.Penale.

Gjykata e Rrethit Tirane, me vendimin nr. 10 (Akti), date 05.10.2000, ka vendosur:
Njohjen e vendimit penal te Gjykates se Apelit Selanik Nr.651, date 21.09.1999, qe i perket
shtetasit shqiptar Lutfi Daci.

Denimi i dhene nga Gjykata Greke me 19 vjet e 6 muaj burgim, per vepren penale te mbajtjes
e transportimit te lendeve narkotike kryer ne bashkepunim e ate te kalimit te paligjshem te kufirit
konvertohet duke e denuar ne baze te nenit 283/1 e 25 te K.Penal me 15 vjet burgim e ne baze te nenit
297 te K.Penal me 1 vit burgim.

Ne zbatim te nenit 55 te K.Penal, duke bere bashkimin e denimeve e denon perfundimisht me
15 vjet burgim.

Gjykata e Rrethit Tirane, mbi kerkesen e te denuarit Lutfi Daci, me vendim nr.616 (Akti), date
29.10.2001, ka rivendosur ne afat te drejten e ankimit te tij kundra vendimit te Gjykates se Rrethit
Tirane nr.10 (Akti), date 05.10.2000, per njohjen e vendimit penal te Gjykates se Apelit Selanik
nr.651, date 21.9.1999.

Gjykata e Apelit Tirane, me vendimin nr.46, date 8.2.2002, ka vendosur:

Lenien ne fuqi te vendimit te Gjykates se Rrethit Tirane, nr.10 (Akti), date 5.10.2000 per
njohjen e vendimit te Gjykates se Apelit Selanik nr.651, date 21.9.1999, qe i perket shtetasit shqiptar
Lutfi Daci.

Ndryshimin e ketij vendimi per pjesen qe ka bere konvertimin e denimit per vepren penale te
mbajtjes e transportimit te lendeve narkotike ne bashkepunim e ne baze te nenit 283/1 e 25 te K.Penal
denimin e Lutfi Dacit me 10 vjet burgim e lenien ne fuqi te vendimit lidhur me denimin per vepren
penale te kalimit te paligjshem te kufirit.

Ne zbatim te nenit 55 te K.Penal, duke bere bashkimin e denimeve, denimin e Lutfi Dacit
perfundimisht me 10 vjet burgim.

Kunder vendimit te mesiperm te gjykates se apelit ka bere rekurs avokati B. Rusi, i cili kerkon
ndryshimin e ketij vendimi dhe caktimin per te denuarin Lutfi Daci te nje denimi me te pershtatshem
per arsyet e meposhtme:

-Kualifikimi ligjor i vepres se kryer nga i denuari Lutfi Daci duhet te ndryshohet nga neni 283
ne nenin 285 te Kodit Penal qe ka nje denim me te bute, per arsye se ai eshte kapur me kanabis-sativa
me forme xhufke qe perdoren per prodhimin e lendeve narkotike pra, me lende qe ne gjendjen qe eshte
kapur nuk eshte lende narkotike.

-Duke mbajtur parasysh kete kualifikim ligjor te vepres, faktin qe dispozitat e konventes per
transferimin e personave te denuar lene hapsire per vendin ku behet njohja e denimit, te mund te beje

uljen e tij. Rrethanat qe lidhen me vete te denuain Lutfi Daci lejojne qe te behet ulje e metejshme e denimit, duke i caktuar nje denim me te pershtatshem.

Ndersa prokuroria nuk i ka apeluar vendimet e siperpermendura te shkalles se pare dhe as ka ushtruar rekurs kunder vendimit te gjykates se Apelit.

KOLEGJET E BASHKUARA TE GJYKATES SE LARTE,

mbasi degjuan relatimin e gjyqtareve Bashkim Caka e Valentina Kondili, prokurorin Saliko Hajno qe kerkoi lenien ne fuqi te vendimit, mbrojtessin e te denuarit, avokat Baftjar Rusi, qe kerkoi ndryshimin e vendimit lidhur me masen e denimit, e pasi e diskutuan ceshtjen ne teresi,

V E R E J N E :

Nga materialet e dosjes gjyqesore rezulton se me vendimin gjyqesor te formes se prere nr.651, date 21.09.1999 te Gjykates se Apelit Selanik, kerkuesi Lutfi Daci, shtetas shqiptar, eshte denuar me 19 vjet e gjashte muaj burgim per veprat penale te mbajtjes dhe transportimit te lendeve narkotike ne bashkepunim dhe kalim te paligjshem te kufirit shteteror.

I denuari Lutfi Daci ka kerkuar qe te transferohet ne Shqiperi per te vuajtur denimin e dhene nga gjykata e shtetit Grek, bazuar ne Konventen e Keshillit te Europes « Per transferimin e personave te denuar » dhe te marreveshjes bilaterale midis Greqise dhe Shqiperise date 17.5.1993 « Per ndihmen e ndersjellte gjyqesore ne fushen penale, civile dhe te transferimit te te burgosurve »

Gjykata e shkalles se pare Tirane, me vendimin nr.10 akti , date 29.10.2001 ka bere njohjen e vendimit penal te dhene nga gjykata e Selanikut te Greqise duke caktuar perfundimisht per te dy veprat penale 15 vjet burgim per te denuarin Lutfi Daci.

I denuari Lutfi Daci ka pretenduar se Gjykata e rrethit Tirane e ka marre vendimin e mesiperm ne mungese te tij, pa u perfaqesuar ai nga ndonje avokat mbrojtës i caktuar prej tij dhe as nga ndonje mbrojtës i caktuar kryesisht nga gjykata dhe, per rrjedhoje, ai ka marre dijeni per vendimin e dhene mbasi eshte bere transferimi i tij ne Shqiperi. Mbi bazen e ketij pretendimi i denuari ka kerkuar rivendosjen ne afat te ankimit.

Gjykata e shkalles se pare Tirane, me vendimin nr.616, akti, date 29.10.2001ka pranuar kerkesen e te denuarit dhe ka vendosur rivendosjen e tij ne afat per te bere ankim kunder vendimit nr.10 akti, date 29.10.2001 qe ka bere njohjen e vendimit penal te dhene nga gjykata e shtetit Grek. Gjykimi eshte zhvilluar pa pjesemarrjen e prokurorit dhe vendimi nuk i eshte komunikuar atij.

Gjykata e Apelit Tirane, me vendimin e saj nr.46, date 8.2.2002 ka vendosur ndryshimin e vendimit te gjykates se shkalles se pare lidhur me konvertimin e denimit dhe ka caktuar si mase denimi ndaj tij 10 vjet burgim duke arsyetuar se gjykata e rrethit ka vepruar drejt qe e ka kualifikuar krimin e kryer nga i denuari ne Greqi sipas nenit 283 te Kodit Penal te Shqiperise, por, sipas gjykates se Apelit, gjykata e rrethit ka gabuar qe e ka konvertuar denimin e dhene nga gjykata greke me maksimumin e denimit qe parashikon neni 283 i Kodit Penal shqiptar per krimin e mbrajtjes e transportimit te lendeve narkotike. Ne uljen e mases se denimit gjykata e Apelit ka vleresuar si rrethana lehtesuese faktin qe i denuari nuk ka qene perserites, qe ai eshte i martuar dhe ka ne ngarkim dy femije te mitur, si dhe faktin qe ka manifestuar sjellje te mira gjate vuajtjes se denimit ne burgun grek.

Per kete kategori ceshtjesh, ne praktiken e deritanishme te gjykatave te rretheve e te apeleve, kane dale disa probleme, qe kane te bejne me menyren e kuptimit dhe zbatimit te dispozitave te titullit te dhjete, kreut te trete, seksioni i pare i K.Pr.Penale, qe rregullojne ekzekutimin e vendimeve penale te huaja (nenet 512-518) dhe konkretisht:

1-Ne kuptim te neneve 407, 431, 432 dhe neneve 512 deri te 518 te K.Pr.Penale, a kane te drejte palet te bejne ankim kunder vendimit te shkalles se pare dhe rekurs kunder vendimit te gjykates se apelit, per rastet e vendimeve me te cilat eshte bere njohja e vendimeve penale te huaja dhe konvertimi i denimit?

2-A ka te drejte i pandehuri ose mbrojtesi i tij qe per kete kategori ceshtjesh qe kane te bejne me njohjen e vendimeve penale te huaja, ne zbatim te nenit 147 te K.Pr.Penale te kerkoje rivendosjen ne afat te ankimit per ne gjykatën e apelit ose te rekursit per ne Gjykatën e Larte?

3-Ne kuptim te neneve 512 deri 518 K.Pr.Penale, a ka te drejte gjykata e apelit te ndryshoje

vendimin e gjykates se shkalles se pare qe ka bere njohjen e vendimit penal te huaj, duke ulur masen e denimit te konvertuar, e te dhene nga gjykata e rrethit, ne rastet kur ajo pranon shqyrtimin e ankimit?

Per keto arsye Kryetari i Gjykates se Larte, per te bere njesimin e praktikes gjyqesore, bazuar ne nenin 141 te Kushtetutes se Republikes se Shqiperise, nenin 438 te K.Pr.Penale dhe nenin 14 te Ligjit Nr.8588, date 15.03.2000 « Per organizimin dhe funksionimin e Gjykates se Larte te Republikes se Shqiperise », ka vendosur terheqjen nga Kolegji Penal te ceshtjes penale nr.304, qe i perket te denuarit Lutfi Daci dhe kalimin e saj per shqyrtim ne Kolegjet e Bashkuara te Gjykates se Larte per unifikim te praktikes gjyqesore.

Kolegjet e Bashkuar te Gjykates se Larte verejne se numuri i ceshtjeve te kesaj natyre eshte rritur dhe mund te rritet me tej ne te ardhmen, dhe ne praktiken e gjykatave jane mbajtur qendrimet e ndryshme, cka dikton nevojën e njesimit te praktikes gjyqesore ne drejtimet e mesiperme, per te siguruar nje kuptim e zbatim te drejte te dispozitave te mesiperme procedurale qe kane te bejne me njohjen e vendimeve penale te huaja.

Ceshtja ne shqyrtim, si dhe ceshtje te tjera te ngjashme me te, e gjen zgjidhjen nepermjet interpretimit e zbatimit te disa akteve normative, sic jane: Konventa Europiane “Per transferimin e personave te denuar”, ratifikuar me ligjin nr.8499, date 10.6.1999; Marrveshja bilaterale midis Republikes se Shqiperise dhe Republikes se Greqise “Per ndihmen e ndersjellte gjyqesore ne fushen penale, civile dhe ate te transferimit te te burgosurve”, date 17.5.1993, ratifikuar nga parlamentet e te dy vendeve, si dhe dispozitat perkatese te K.Pr.Penale (nenet 512 – 518 etj te ketij Kodi).

Ne lidhje me kete kuader ligjor problemi i pare qe shtrohet per diskutim eshte ne se keto akte normative (dispozitat korespondonjese) jane ne harmoni me njera – tjetren (kompatibile) apo kemi kontradiksione e ndeshje (kolizione) midis tyre.

Ne eventualitetin e dyte eshte e domosdoshme te gjendet norma (normat) e zbatueshme ne funksion te zgjidhjes se ceshtjes.

Per kete, para se gjithash, duhet te nisemi nga rregullimi qe behet me norma te Kushtetutes se Republikes se Shqiperise.

Duhet te kemi parasysh se, sipas nenit 122 te Kushtetutes, “1. Cdo marrveshje nderkombetare e ratifikuar perben pjese te sistemit te brendshem juridik pasi botohet ne Fletoren Zyrtare te Republikes se Shqiperise. Ajo zbatohet ne menyre te drejtperdrejte, pervec rasteve kur nuk eshte e vetezbatueshme dhe zbatimi i saj kerkon nxjerrjen e nje ligji

2. Nje marrveshje nderkombetare e ratifikuar me ligj ka epersi mbi ligjet e vendit qe nuk pajtohen me te.

.....”

Nga permbajtja e dispozites Kushtetuese te sipercituar ka rendesi te nxirren ne pah keto perfundime:

1. Konventa Europiane (marrveshja kuader) dhe marrveshja bilaterale midis dy shteteve jane te inkluduara ne sistemin e brendshem juridik te Republikes se Shqiperise.

2. Keto dy akte normative kane zbatim te drejtperdrejte.

3. Ne rast mospajtimi, dispozitat e marrveshjeve nderkombetare te lartpermendura kane epersi mbi dispozitat e Kodit te Procedures Penale. Kjo do te thote se dispozitat e akteve juridike nderkombetare qendrojne me lart ne hierarkine e normave juridike te inkluduara ne te drejten e brendeshme te Republikes se Shqiperise, gje qe rezulton ne menyre implicite edhe prej nenit 116/1 te Kushtetutes.

Per sa parashtrohet me lart, nga studimi e vleresimi ne teresi i akteve juridike te lartpermendura, qe kane lidhje me ceshtjen ne shqyrtim, Kolegjet e Bashkuara te Gjykates se Larte cmojne se midis tyre nuk ka ndonje papajtueshmeri. Ato konsiderohen komplementare me njera – tjetren, gje qe konfirmohet edhe nga fakti qe deri me sot ne marredheniet midis dy shteteve, lidhur me transferimin e te denuarve, eshte zbatuar nje praktike administrative e gjyqesore e pranuar ne menyre te ndersjellte dhe e pakontestuar. Per transferimin ne Shqiperi te shtetasve shqiptare te denuar ne Greqi, zbatimi i dispozitave ne fjale, qe jane pjese e rendit juridik te brendshem te Shqiperise, sipas interpretimit qe u bejne gjykatat shqiptare, varet nga pelqimi i personit te denuar qe ka kerkuar te transferohet ne Shqiperi, si dhe kryesisht nga miratimi perfundimtar i autoriteteve kompetente te shtetit te huaj.

Megjithate, ne marredheniet juridiksionale midis te dy paleve te marrveshjes bilaterale mund te lindin ne te ardhmen probleme ne qofte se do te vazhdohet sipas disa praktikave te deritanishme te

disa gjykatave te rretheve e te Apeleve, te cilat kane nderhyre ne vendimet e konvertimit te denimeve pasi eshte perfunduar edhe procedura administrative e transferimit te te denuarve per te vazhduar vuajtjen e denimit te konvertuar ne burgjet shqiptare.

1. Prej ceshtjes ne shqyrtim rezulton se vendimi i gjykates se shkalles se pare per konvertimin e denimit eshte ankimuar ne Apel sipas rregullave te pergjitheshme te ankimit kunder vendimeve te themelit qe nuk kane marre forme te prere.

Para se t'i jepet pergjigje pyetjes se shtruar ne se vendimi i gjykates se shkalles se pare, me te cilin eshte bere njohja e vendimit penal te huaj dhe konvertimi i denimit, mund te ankimohet sipas rregullave te pergjitheshme, duhet te sqarojme tiparet dhe vecantite e procedures qe zbatohet ne keto raste dhe sidomos natyren e ketyre vendimeve qe merren nga gjykatat shqiptare, lidhur me nje ceshtje qe eshte gjykuar nga nje gjykate e huaj sipas kuadrit ligjor penal te shtetit te vet, vendimi i se ciles ka marre forme te prere dhe eshte ekzekutuar rregullisht ne perputhje me ligjin e shtetit te huaj.

Sipas nenit 512/2 te K.Pr.Penale te Republikes se Shqiperise, " ...Ministria e Drejtesise kerkon njohjen e nje vendimi penal te huaj edhe kur cmon se ne baze te nje marrveshjeje nderkombetare ky vendim duhet te ekzekutohet ose t'i njihen efekte te tjera ne shtetin shqiptar."

Nisur nga permbajtja e dispozites se mesiperme rezulton se Ministria e Drejtesise eshte autoriteti i vetem i ngarkuar ligjerisht te mbaje marredheniet juridiksionale me autoritetet e huaja per njohjen dhe ekzekutimin e vendimeve penale te huaja. Megjithate Ministria e Drejtesise nuk ka akses te drejtperdrejte ne gjykatat shqiptare. Ne rastin e njohjes se nje vendimi penal te huaj dhe ekzekutimit te tij ne shtetin shqiptar (konvertimin) Ministria e Drejtesise i a paraqet gjithë dokumentacionin e nevojshem me kerkesen perkatese prokurorise, e cila eshte autoriteti i vetem kompetent qe legjitimohet per te vene ne levizje gjykatën (neni 512/3 te K.Pr.Penale).

Sipas Konventes Europiane per transferimin e personave te denuar, organet kompetente te shtetit zbatues a) vazhdojne ekzekutimin e vendimit te dhene ne shtetin denues menjehere, ose b) konvertojne denimin e dhene ne shtetin denues duke caktuar sanksione sipas legjislacionit te shtetit zbatues.

Shteti shqiptar, ne rastin e ratifikimit te Konventes, nuk ka pranuar vazhdimin e ekzekutimit te menjehershëm te denimit, sipas te cilit shteti zbatues eshte i detyruar t'i permbahet natyres ligjore dhe kohezgjatjes se denimit, sic eshte percaktuar ne shtetin denues, por ka pranuar konvertimin e denimit ne pershtatje me kerkesat e dispozites homologe te Kodit Penal shqiptar.

Dispozitat e neneve 512 deri ne 518 te Kodit te Procedures Penale ne rastin e njohjes se vendimeve penale te huaja trajtojne konvertimin, i cili eshte ne harmoni me trajtimin qe i ben konvertimit te denimit edhe Konventa Europiane. Kriteret e gjykimit dhe natyra e vendimit qe merret per konvertimin rezultojne nga permbajtja e nenit 516 te K.Pr.Penale.

Kur ben njohjen e nje vendimi penal te huaj, sipas ligjit tone penal, gjykata cakton denimin qe duhet te vuhet ne shtetin shqiptar. Gjykata konverton denimin e caktuar ne vendimin e huaj ne nje nga denimet e parashikuara per te njejtin fakt nga ligji shqiptar, i cili duhet t'i pergjigjet nga natyra atij qe eshte dhene ne vendimin e huaj. Masa e denimit nuk mund te kaloje kufirin maksimal te parashikuar per te njejtin fakt nga ligji shqiptar. Ligji parashikon edhe rastin kur ne vendimin e huaj nuk eshte caktuar masa e denimit dhe mban qendrimin se eshte gjykata shqiptare ajo qe cakton ate mbi bazen e kriterëve te treguara ne Kodin Penal. Pervец ketyre, ne nenin 516 te Kodit te Procedures Penale trajtohen edhe rregullat e caktimit te denimit lidhur me vendime penale te shteteve te huaja qe kane te bejne me caktimin e denimeve me gjobe, konfiskimeve, kur i pandehuri eshte liruar me kusht ose kur ekzekutimi i vendimit te dhene ne shtetin e huaj eshte pezulluar me kusht.

Ne rastin e konvertimit te denimit sipas Konventes, gjykata e shtetit zbatues nuk mund te konvertojte nje denim me burgim ne nje denim me gjobe, gjykata mund te shkurtojte periudhen e plote te heqjes se lirise qe vuhet nga personi i denuar. Gjykata nuk e rendon denimin e personit te denuar dhe nuk eshte e detyruar t'i permbahet ndonje minimumi qe mund te parashikojte ligji i vendit zbatues per vepren ose veprat e kryera.

Nga interpretimi i dispozitave te Konventes dhe ligjit tone procedural del e qarte se ne rastin e konvertimit te denimit, zbatohen procedurat e parashikuara nga ligji i shtetit zbatues. Kur behet konvertimi i denimit gjykata duhet t'u permbahet konstatimeve per faktet kur ato shfaqen shprehimisht ose nenkuptohen nga vendimi i dhene nga shteti zbatues. Kolegjet e Bashkuara, edhe ne nje vendim te meparshem unifikues nr.154 date 15.4.2000 kane konkluduar se vendimi i gjykates shqiptare qe ben konvertimin nuk eshte nje vendim i ri dhe se gjykata shqiptare nuk e shqyrton ceshtjen ne themel dhe

as nuk verifikon provat e marra nga gjykata e shtetit denuës. Gjykata shqiptare verifikon nëse ekzistojnë kushtet për njohjen e vendimit të huaj dhe i përgjigjet atij vendimi me një vendim që konverton denimin e huaj me një denim të parashikuar nga legjislacioni shqiptar, duke përcaktuar edhe dispozitat përkatëse që aplikohen.

Është e tepert që në këtë vendim të citohet tërë përmbajtja e vendimit unifikues nr.154 datë 15.4.2000 të Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë. Edhe praktika e Kolegjit Penal të kësaj gjykate në lidhje me problemin që shqyrtojmë ka qenë dhe është konstante dhe konsekuente. P.sh. në vendimin nr.57, datë 23.1.2002, në çështjen që i përket të denuarit Hysni Tafili, Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë ka vendosur të prishte vendimin nr.85, datë 27.07.2001 të gjykatës së Apelit Vlorë, ndër të tjera, me arsyetimin se « ... në procesin e njohjes së vendimit të huaj) dhe të caktimit të denimit e (që duhet të vuhet në shtetin shqiptar) gjykatat bëjnë kujdes që denimi i cili do të vuhet në territorin shqiptar t'i përgjigjet për nga natyra vendimit të huaj dhe jo të rrvleresojë këtë të fundit në komponentet e tij ».

Duke mos respektuar interpretimin unifikues të bërë nga Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë në zgjidhjen e një çështjeje të ngjashme, gjykata e apelit i ka lejuar vehtes një shkellje të rëndë të ligjit. Sipas nenit 438/4 të K.Pr.Penale, « Vendimi i Kolegjeve të Bashkuara është i detyrueshem për gjykatat në gjykimin e çështjeve të ngjashme ».

* * *

Le t'i kthehemi trajtimit të problemit të ankimit ndaj vendimit të konvertimit të denimit të huaj në përshtatje me Kodin Penal shqiptar. As neni 516 i K.Pr.Penale e as ndonjë dispozitë vijuese nuk shprehet për të drejtën e ankimit. Në nenin 518 të K.Pr.Penale, përmenden në mënyrë të shprehur vetëm dy momente: 1. Njohja e vendimit të huaj dhe 2. Ekzekutimi i vendimit nga prokurori sipas ligjit shqiptar.

Megjithatë, pavarësisht nga sa më lart si dhe nga formulimi i nenit 407 të Kodit të Pr.Penale (« 1. Ligji cakton rastet në të cilat vendimet dhe urdherat e gjykatës mund të ankimohen, si dhe mjetin e ankimit.....

4. E drejta e ankimit i takon vetëm atij që ligji i a një shprehimisht), Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë janë të mendimit që si prokurorit, ashtu edhe mbrojtësit të të denuarit, për të cilin bëhet konvertimi i denimit të huaj, nuk mund t'u mohohet e drejta e ankimit kundër vendimit të gjykatës për këtë çështje, megjithatë ky lloj gjykimi nuk është gjykim themeli, por një gjykim i posacem (sui generis).

Vendimi i konvertimit të denimit të huaj në përshtatje me legjislacionin shqiptar, që jepet nga gjykata shqiptare, pavarësisht nga natyra e tij, është në fund të fundit një vendim gjyqësor dhe, sipas nenit 43 të Kushtetutës, « Kushdo ka të drejtë të ankohet kundër një vendimi gjyqësor në një gjykatë me të lartë, përveçse kur në Kushtetutë parashikohet ndryshe ».

Gjykimi i konvertimit, nga natyra e tij dhe rrethanat objektive në të cilat zhvillohet, nuk mund të ketë pranine e të denuarit që u ka kërkuar autoriteteve të huaja kompetente të transferohet në Shqipëri. I denuari që është duke vuajtur denimin me burgim në një shtet të huaj objektivisht nuk mund të paraqitet në gjykatën shqiptare, por ai ka të drejtë dhe ka mundësi që, në momentin kur u drejtohet autoriteteve të huaja për të nisur procedurën e transferimit, të autorizojë një mbrojtës të tij që ta përfaqësojë në gjykatën shqiptare. Në qoftë se në fillim të gjykimit të konvertimit, gjykata shqiptare konstaton se mbrojtësi i caktuar nga i denuari nuk është paraqitur pa shkaqe të arsyeshme, ose ai nuk ka autorizuar ndonjë mbrojtës, atëherë gjykata është e detyruar t'i caktojë një të tille kryesisht. Vendimi i konvertimit mund të ankimohet nga palet në Apel. Vetëm pasi vendimi i konvertimit merr formë të prerë prokurori ka të drejtë të kryejë veprimet e ekzekutimit, nëpërmjet dërgimit të akteve Ministrisë së Drejtësisë për të vazhduar kryerjen e veprimeve administrative me autoritetet e huaja nëpërmjet të cilave do të realizohet transferimi i të denuarit.

2. Çështja tjetër e shtruar para Kolegjeve të Bashkuara për unifikim të praktikës gjyqësore është nëse ka të drejtë i pandehuri ose mbrojtësi i tij që për këtë kategori çështjesh që kanë të bëjnë me njohjen e vendimeve penale të huaja, në zbatim të nenit 147 të K.Pr.Penale, të kërkojë rivendosjen në afat të ankimit.

Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë vërejnë se referimi për këtë problem në nenin 147/2 të K.Procedurës Penale është i gabuar. Kjo dispozitë zbatohet vetëm për rivendosje në afat për të bërë

ankim te te pandehurit te gjykuar ne mungese per shkak se gjykata ka konkluduar qe ai ishte larguar e i fshihej gjykimit, kur ky i fundit provon se nuk ka marre dijeni per vendimin. Pra, sipas kesaj dispozite kemi te bejme me rivendosje ne afat per te bere ankim kunder nje vendimi themeli, gje qe ndryshon teresisht, prej rastit ne shqyrtim. Eshte e vertete se i denuari Lutfi Daci ne gjykimin e konvertimit te denimit nuk eshte perfaqesuar nga ndonje mbrojtes dhe gjykata ishte e detyruar t'i caktonte nje te tille kryesisht. Megjithate pretendimi i tij per t'u rivendosur ne afatin e ankimit kunder ketij vendimi, per shkak se nuk ka marre dijeni per te, nuk qendron. Vendimi i konvertimit te denimit i dhene nga gjykata shqiptare u eshte transmetuar autoriteteve greke dhe i denuari, qe kish kerkuar transferimin, kishte te drejte te njihej me vendimin e konvertimit para fillimit te procedurave te transferimit.

Ne qofte se nuk do te ishte dakord me kete vendim te konvertuar, atehere ai nuk mund te sillej ne Shqiperi ne kundershtrim me deshiren e tij. Autoritetet e shtetit te huaj ishin te detyruara te prisnin deri sa i denuari te apelonte vendimin e gjykates shqiptare dhe deri sa vendimi i Apelit te merrte forme te prere.

Theksojme gjithashtu se vertetimi date 26.10.2001 i leshuar nga Drejtori i Burgut Vaqar, sipas te cilit i denuari Lutfi Daci ka marre dijeni per denimin e konvertuar pasi eshte transferuar ne Shqiperi me date 26.9.2001, nuk eshte i vlefshem per kete qellim, sepse eshte dhene jashte kompetencave te parashikuara ne ligj dhe nuk pasqyron te verteten. Komunikimet e vendimeve behen nga autoritetet e ngarkuara me ligj dhe ekzekutimi i tyre nga prokurori, i cili pergjigjet edhe per ligjshmerine e ekzekutimit.

Si perfundim, i denuari, ose mbrojtesi i tij, nuk kane te drejte te kerkojne rivendosjen ne afat te se drejtes per te ushtruar ankim kunder vendimit te konvertimit te vendimit te nje gjykate te huaj.

Duke qene se prokurori eshte i ngarkuar ligjerisht me ekzekutimin e vendimit, eshte detyre e tij qe te sigurohet ne se vendimi ka marre forme te prere, pastaj te veje ne levizje Ministrine e Drejtesise per transferimin e te burgosurit. Ishte detyre e prokurorit qe te ankimonte vendimin e rivendosjes ne afat nga gjykata e shkalles se pare, si dhe te ushtronte rekurs kunder vendimit te gjykates se Apelit, detyre te cilen nuk e ka kryer.

Prokurori eshte i detyruar ligjerisht te garantoje paraprakisht qe, kur i denuari te kete realizuar te drejten e transferimit nga vendi i huaj ne Shqiperi per te vazhduar te vuaje denimin e dhene nga gjykata e huaj dhe te konvertuar sipas legjislacionit shqiptar, te jene kryer te gjitha veprimet procedurale dhe administrative midis autoriteteve shqiptare dhe atyre te huaja ne perputhje te plote me kuadrin ligjor ne fuqi, si dhe te jene respektuar rigorozisht te drejtat e te denuarit te transferuar, dhe, per rrjedhoje, ketij te fundit ne kohen e kthimit ne Shqiperi t'i jene mbyllur ligjerisht te gjitha rruget e zakonshme te ankimit.

3. Ne lidhje me ceshtjen e trete te shtruar per diskutim per efekt te unifikimit te praktikës gjyqesore, Kolegjet e Bashkuara jane te mendimit se gjykata e Apelit nuk duhet te dale jashte kufinjve te shqyrtimit te ceshtjes ne gjykatën e shkalles se pare dhe jashte shkaqeve te ankimit qe jane te pranueshme per t'u konsideruar, sipas natyres specifike te gjykimit te konvertimit te denimit ne pershtatje me kerkesat e kriteret e dispozitave analoge te Kodit Penal Shqiptar.

Gjykata e Apelit duhet te korigjojë gabimet ligjore eventuale te gjykates se shkalles se pare lidhur me zbatimin e kriterëve dhe rregullave te konvertimit te denimit. Ajo nuk mund t'i hyje shqyrtimit te problemeve te bazueshmerise faktike e ligjore te vendimit te huaj, as kriterëve te konsideruara nga gjykata e huaj per caktimin e denimit, si dhe cdo aspekti tjetër qe ka te beje me themelin e ceshtjes, vendimi i se ciles ka marre forme te prere dhe eshte ne proces ekzekutimi.

Gjykata e Apelit Tirane ka gabuar rende duke dale tej kufijve qe permenden me siper per kete lloj gjykimi. Ajo ne fakt ka dhene nje denim te ri me te zbutur duke prekur themelin e vendimit te gjykates se huaj, gje qe nuk ka te drejte ta beje.

Gjykata e Apelit nuk ka te drejte te marre prova, sic ka vepruar per kryerjen e ekspertimit per llojin e droges, as te beje vleresime te provave te marra nga gjykata e shtetit te huaj. Ajo nuk ka te drejte gjithashtu te marre ne konsiderate e te vleresojë si lehtesuese rrethana te caktuara, pavaresisht ne se jane marre ato ne shqyrtim e jane vleresuar, apo jo, nga gjykata e huaj.

I gabuar eshte edhe qendrimi i gjykates se Apelit qe justifikon uljen e mases se denimit me burgim me arsyetimin se denimi i dhene nga gjykata greke eshte konvertuar me maksimumin qe parashikon dispozita homologe e K.Penal shqiptar (neni 283). Neni 516/1 i K.Pr.Penale te Republikes se Shqiperise parashikon qarte e pa ekuivoke se, « ... Masa e denimit nuk mund te kaloje kufirin

maksimal te parashikuar per te njejtin fakt nga ligji shqiptar ». Ne kuptim te po kesaj dispozite denimi i konvertuar nga gjykata shqiptare e shkalles se pare nuk mund te konsiderohet se nuk i pergjigjet nga natyra atij te dhene ne vendimin e huaj.

Tranferimi i te denuarit per te vuajtur ne shtetin e tij denimin e dhene nga nje gjykate e huaj nuk perben nje lehtesi ne kuptim te uljes se mases se denimit, por nje lehtesi per efekte te rehabilitimit me te shpejte te tij ne pershtatje me kushtet me te favorshme qe mund te ofroje ne kete drejtim rendi juridik shqiptar, por gjithesesi pa lejuar ne asnje rast rendimin e pozites se tij ne krahasim me qendrimin e mbajtur ne vendimin e gjykates se huaj.

Si perfundim, mbeshtetur ne interpretimin e mesiperm te nenit 516/1 te K.Pr.Penale, rezulton se gjykata e Apelit pa asnje shkak te perligjur ka ulur masen e denimit te caktuar pas konvertimit nga gjykata e shkalles se pare.

Nga sa me lart rezulton se vendimi i gjykates se shkalles se pare qe ka rivendosur ne afat ankimin e te denuarit, si dhe vendimi i gjykates se apelit Tirane, qe i ka zbritur te denuarit 5 vjet nga denimi i burgimit, jane haptazi te kundraligjshem. Megjithate keto vendime nuk mund te cenohen sepse nuk kemi reagim procedural te prokurorit. Me kete rast u behet verejtje te dy gjykatave me qellim qe shkelje te tilla te mos perseriten me ne te ardhmen.

Arsyetimi si me sipër i vendimit dhe argumentat e perdorura ne te rrezojne njekohesisht te gjitha pretendimet e avokatit te te denuarit te parashtruara ne rekurs.

PER KETO ARSYE,

Kolegjet e Bashkuara te Gjykates se Larte ne baze te nenit 141 te Kushtetutes dhe te nenit 438 te K.Pr.Penale.

V E N D O S E N:

1. Lenien ne fuqi te vendimit nr.46, date 8.2.2002 te gjykates se Apelit Tirane.
2. Ky vendim per njesimin e praktikës gjyqesore dergohet per botim ne Fletoren Zyrtare.